

CO PRZYCZYNIŁO SIĘ DO ROZWOJU TURYSTYKI EUROPY POŁUDNIOWEJ?

MAGDALENA ANNA
JANKUN

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania geografii w szkole podstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty.

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Elżbieta Miterka
Recenzja merytoryczna – Alicja Węsierska-Kwiecień
Agnieszka Stanuszkiewicz
dr Beata Rola
Agnieszka Ratajczak-Mucharska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Adresat:

uczeń klasy VI szkoły podstawowej

Miejsce:

gabinet geograficzny

Czas realizacji:

1 godzina dydaktyczna

Temat:

Co przyczyniło się do rozwoju turystyki Europy Południowej?

Podstawa programowa:

VII. Geografia Europy: położenie i granice kontynentu, główne cechy środowiska przyrodniczego Europy. Rolnictwo, przemysł i usługi w wybranych krajach europejskich (...) turystyka w Europie Południowej.

Uczeń: 13) wykazuje związki między rozwojem turystyki w Europie Południowej a warunkami przyrodniczymi oraz dziedzictwem kultury śródziemnomorskiej.

Cele lekcji:

Omówisz wpływ środowiska przyrodniczego na rozwój turystyki w Europie Południowej.

Kompetencje kluczowe:

- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji;
- kompetencje w zakresie wielojęzyczności;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje cyfrowe.

Cele szczegółowe operacyjne:

- określisz położenie geograficzne Europy Południowej;
- wskażesz państwa na mapie zaliczane do Europy Południowej;
- omówisz krajobraz śródziemnomorski;
- scharakteryzujesz strefę klimatyczno-roślinną Europy Południowej;
- wymienisz przykłady dziedzictwa kultury śródziemnomorskiej;
- wykażesz związek między rozwojem turystyki a warunkami przyrodniczymi oraz dziedzictwem kultury śródziemnomorskiej.

Metody/formy pracy:

wykorzystanie narzędzi ICT, dyskusja, aplikacja Google Earth, metoda burza mózgów, gadająca ściana, praca indywidualna, praca w parach oraz całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

podręcznik, e-podręcznik do nauczania geografii, tablica interaktywna, mapa fizyczna Europy, aplikacja LearningApps, atlasy geograficzne, zasoby internetu, tablety/komputery/smartfony z dostępem do internetu.

Narzędzia TIK do wykorzystania na tej lekcji oraz cel ich zastosowania:

aplikacja Google Earth przydatna do zobrazowania obszaru Europy Południowej, e-podręcznik www.epodreczniki.pl/reader/c/140479/v/latest/t/student-canon/m/i9FpnGE985, LearningApps – wykorzystanie narzędzi z aplikacji Wisielec.

Przebieg lekcji**Faza wstępna:**

1. Nauczyciel rozpoczyna zajęcia od wykorzystania programu LearningApps – aplikacja Wisielec, hasło do odgadnięcia AKROPOL ATEŃSKI (wskazówka: Jest najstynniejszym zabytkiem starożytnej Grecji i dumą narodową Greków).
2. Prowadzący informuje uczniów o celach lekcji.
3. Na tablicy interaktywnej uruchamia aplikację Google Earth. Prosi chętnego ucznia o wyszukanie na kuli ziemskiej obszaru Europy Południowej. Dyskusja na temat położenia regionu.

Faza realizacyjna:

1. Nauczyciel wyświetla na tablicy multimedialnej mapę z e-podręcznika „Ukształtowanie i położenie Europy Południowej”. Uczniowie określają położenie geograficzne tej części Europy.
2. Wskazują na mapie morza, zatoki, cieśniny, półwyspy, największe wyspy, archipelagi zaliczane do Europy Południowej.
3. Uczniowie wyszukują w atlasach geograficznych państwa zaliczane do Europy Południowej. Wskazują największe pasma górskie znajdujące się na ich terenie. Chętni uczniowie odnajdują je na mapie ściennej Europy.
4. Nauczyciel prosi uczniów o odczytanie stref klimatycznych oraz typów klimatu panujących w państwach Europy Południowej. Korzystając z atlasów geograficznych, mapy klimatycznej Europy oraz materiałów źródłowych, uczniowie podają cechy charakterystyczne klimatu.
5. Na podstawie fotografii nauczyciel omawia roślinność śródziemnomorską zwaną makią. Wskazuje cechy roślin, które pozwoliły przystosować się do panującego klimatu.
6. Nauczyciel prosi o zinterpretowanie stwierdzenia, że basen Morza Śródziemnego jest terenem aktywnym sejsmicznie. „Burza mózgow” : przyczyny i skutki trzęsień ziemi oraz zjawisk wulkanicznych.

7. Nauczyciel wyświetla na tablicy interaktywnej mapę z e-podręcznika „Europa Południowa – Obszary sejsmiczne”. Wspólna analiza rozmieszczenia wulkanów czynnych, drzemiących i wygasłych.
8. Praca w grupach – prowadzący dzieli klasę na 4 zespoły, każdy zespół opracowuje temat: Związek między rozwojem turystyki Europy Południowej i warunkami przyrodniczymi oraz dziedzictwem kultury śródziemnomorskiej.
9. Każda grupa omawia wnioski za pomocą metody gadająca ściana.

Faza podsumowująca:

1. Na podsumowanie lekcji uczniowie wykonują na tablicy interaktywnej zadania 1, 3, 4 zamieszczone w e-podręczniku.
2. Nauczyciel dokonuje oceny uczniów, w obrębie jednej wylosowanej grupy. Bierze pod uwagę wkład pracy i możliwości uczniów.
3. Sposób podsumowania lekcji z uwzględnieniem celów: quiz – runda bez przymusu.

Komentarz metodyczny

Scenariusz jest uniwersalny, nie zawiera żadnych barier i może być modyfikowany do pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych oraz dostosowywany do potencjalnych możliwości uczniów. Scenariusz jest zgodny z wielospecjalistyczną oceną poziomu funkcjonowania ucznia. Zaleca się wykorzystywanie metody „termometr”, która uwzględnia SPE uczniów oraz pozwala nauczycielowi na monitorowanie postępów ucznia ze SPE. Celem tej metody jest określenie stopnia realizacji celów i zrozumienia zagadnień przez uczniów. Nauczyciel rysuje termometr do każdego celu czy zagadnienia. Uczniowie określają swoją „temperaturę” pokazującą ocenę stopnia osiągnięcia tego celu. Propozycje skali: wysoka temperatura – osiągnąłem/osiągnęłam cel, średnia temperatura – mam pytania, nie wszystko rozumiem, niska temperatura – nie osiągnąłem/osiągnęłam celu. W pracy z uczniami o SPE jednym z najprostszyc sposobów dopasowania metod jest modyfikacja ćwiczeń, zadań i poleceń, polegająca na dostosowaniu ich, tak by mogły być wykonane przez uczniów o niższym potencjale i obmyśleniu propozycji zadań trudniejszych dla uczniów zdolnych. Nauczyciel powinien stosować różne techniki pracy z uczniem, uwzględniając SPE: pomoc w czytaniu poleceń i treści zadań, dokładną analizę treści i upewnianie się, że uczeń rozumie, wydawanie krótkich i konkretnych poleceń, wydłużenie czasu na pracę z tekstem i wykonanie prac pisemnych, sprawdzanie stopnia zrozumienia tekstu i poleceń, zapis trudnych, nowych terminów na tablicy, zwracanie uwagi uczniom na poprawność zapisów oraz wprowadzenie ćwiczeń utrwalających, pomoc w wykonywaniu rysunków, schematów. Przy ocenie ucznia ze SPE obowiązuje zasada indywidualizacji.

Wystawiona ocena nie może wynikać z porównania postępów z innymi uczniami. Musi być wielostronna. Należy przy jej wystawieniu wziąć pod uwagę indywidualne osiągnięcia ucznia oraz jego nowo zdobyte umiejętności, wkład pracy, zainteresowanie i aktywność na zajęciach. Nauczyciel powinien stosować ocenianie kształtujące, które eliminuje stres związany z ocenianiem. Musi udzielać informacji zwrotnej dotyczącej wiedzy i umiejętności uczniów w tym uczniów o SPE. Zaleca się stosowanie samooceny, między innymi poprzez zaproponowaną metodę „termometr”. Dobór metod i narzędzi kontroli należy do nauczyciela, ponieważ to on zna najlepiej potrzeby uczniów.